

DOI: 10.31866/2617-2674.6.2.2023.289282

УДК 654.197:070.16]:7.097

ВЗАЄМОДІЯ ОСНОВНОГО ТА ДОПОМІЖНОГО ТВОРЧОГО ПЕРСОНАЛУ В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ТЕЛЕВІЗІЙНОЇ ПРОГРАМИ: В КАДРІ Й ПОЗА НИМ**Олександр Бутко^{1а}, Ілона Піголенко^{2а}**¹ заслужений журналіст України, доцент кафедри тележурналістики;

e-mail: butko2016@ukr.net; ORCID: 0000-0002-5054-284X

² магістр аудіовізуального мистецтва та виробництва;

e-mail: i-nana1998@ukr.net; ORCID: 0000-0002-5432-8525

^а Київський національний університет культури і мистецтв, Київ, Україна**Ключові слова:**

ранкове шоу;
телевізійна програма;
новини;
телебачення;
воєнний період;
ефір;
формат

Анотація

Мета статті – проаналізувати основні аспекти взаємодії основного та допоміжного творчого персоналу в процесі підготовки телевізійної програми, а також на основі українського інформаційно-розважального телевізійного шоу «Сніданок з 1+1» дослідити історію створення ранкових програм; проаналізувати професійні завдання фахівців; виявити, як змінився цей формат за понад пів століття; з'ясувати посадові обов'язки команди та її вплив на якість ефіру; порівняти ранкові новини у мирний та воєнний час на основі роботи колег у цей період; опрацювати історію створення ранкової програми телеканалу «1+1», а також її зміни протягом 25 років. **Методи дослідження.** Були застосовані такі методи: теоретичний – для зіставлення зарубіжних ранкових проєктів 50-х років минулого століття; емпіричний – для спостереження за роботою команди поза кадром, аналізу роботи працівників ранкового шоу, їхнього впливу на ефір; порівняльний – для розгляду особливостей роботи в довоєнний і воєнний час. **Наукова новизна.** Уперше проаналізовано аспекти взаємодії основного та допоміжного творчого персоналу в процесі підготовки телевізійної програми, на основі аналізу розкрито роботу команди ранкового мовлення у воєнний час, описано посадові обов'язки працівників у надзвичайних обставинах, наведено приклади нових рубрик, проведено паралелі між іноземними та вітчизняними ранковими шоу, узагальнено історію створення цього формату на зарубіжному та українському телебаченні. **Висновки.** На основі українського інформаційно-розважального телевізійного шоу «Сніданок з 1+1» детально досліджено історію створення ранкових програм; проаналізовано професійні завдання фахівців, зокрема тих, хто працює поза кадром; зіставлено ранкові новини в мирний і воєнний час

на основі роботи колег у цей період; опрацьовано історію створення ранкової програми телеканалу «1+1», а також її зміни протягом 25 років.

Як цитувати:

Butko, O. та Piгоlenko, I., 2023. Взаємодія основного та допоміжного творчого персоналу в процесі підготовки телевізійної програми: в кадрі й поза ним. *Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія: Аудіовізуальне мистецтво і виробництво*, 6 (2), с.154-165.

Формулювання проблеми

Успіх телевізійного ефіру залежить від наповнення його якісним контентом. Актуальність зазначеної теми полягає у тому, що у XXI ст. більшість глядачів не знає особливостей створення телепрограм. Попри це аудиторія свідомо чи підсвідомо бере участь у формуванні верстки шоу, а саме: пише листи до редакції з пропозиціями тем, обговорює питання чи проблемами у соціальних мережах. Глядачам дуже важливо зрозуміти нюанси створення продукту, щоб допомагати його вдосконалювати, адже ранкова програма – це насамперед відверте спілкування з аудиторією. Найбільший показник успіху та лідерства телеканалу – рейтинг, який залежить від того, наскільки глядачі затримуються на перегляді ранкової програми, зацікавила їх тема сюжету або розмова у студії чи ні. Тож, володіючи інформацією як саме створюється ранкова програма, глядачі можуть допомагати її покращувати, а отже, будуть більш охоче дивитися шоу, а рейтинги зростатимуть. Варто зазначити, що у зв'язку з воєнним часом «Сніданок» зазнав змін, а саме: з'явилося чимало нових рубрик, зокрема «Уроки історії» та «Щоденники війни». Змінився також формат програми: побільшало включень і новинних матеріалів. З огляду на зазначене вище важливо описати роботу команди шоу у цей період для майбутніх поколінь телевізійників.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

О. Джолос (2022) перший визначив роботу ранкової програми у воєнний період, зазначивши, що українське телемовлення відійшло від розважального та зробило акцент на інформаційному контенті. Також О. Джолос (2021) проаналізував і порівняв найпопулярніші ранкові програми на українських телеканалах.

С. Котляр та В. Федоренко (2018) дослідили авторські програми сучасного телебачення.

М. Кривицький (2022) підсумував частку телебачення «1+1 медіа», зокрема вказав на рекордні показники ранкових шоу «Сніданок» та «Сніданок. Вихідний».

І. Гавран та М. Дубина (2020) дослідили та проаналізували новинний контент сучасного прямоетерного мовлення.

М. Томак (2007) визначила головну мету ранкового шоу від початку введення цього формату в Україні, а також проаналізувала кілька програм ранкових новин на вітчизняному телебаченні.

Мета статті – на основі українського інформаційно-розважального телевізійного шоу «Сніданок з 1+1» дослідити історію створення ранкових програм; проаналізувати професійні завдання команди; порівняти ранкові новини в мирний та воєнний час на основі роботи колег у цей період.

Основний матеріал дослідження

Повномасштабне вторгнення російських військ на територію України 24 лютого 2022 року не зупинило виробництво департаменту ранкового мовлення медіахолдингу «1+1 Продакшн». Згідно з інтернет-статтею «Чим "Плюси" наповнюють свою сітку мовлення сьогодні та на який преміальний контент варто очікувати глядачам» (2022) у зв'язку з трансляцією на основному каналі телемарафону «Єдині новини» програма «Сніданок» перемістилася на телеканал ТЕТ і змуслена була скоригувати свій контент.

Варто нагадати як виникли ранкові інформаційно-розважальні програми і яких трансформацій вони зазнали протягом 70-річної історії. Згідно з книгою «Енциклопедія журналістики» (Sterling, 2009, p.912) в становленні ранкових шоу беруть участь дві програми: одна масштабна, трансконтинентальна, інша – регіональна. Варто погодитися з автором вищезазначеної книги, адже одна з програм – «Today» («Сьогодні») була взагалі першою в історії телебачення і виникла в Сполучених Штатах Америки 14 січня 1952 року. Шоу виходило на американському телеканалі NBC і тривало дві години спочатку у будні, а згодом і у вихідні. Трансляція відбувалася у США, а також у Європі та Австралії (Sterling, 2009, p.913).

Інша програма – «The Morning Exchange», що перекладається як «Ранкова біржа», транслювалася на телевізійній станції WEWS-TV лише для американського міста Клівленд (штат Огайо) з 1972 по 1999 рік. Але примітна вона тим, що саме «The Morning Exchange» першою перейшла з класичної новинної у затишну студію, яка нага-

дувала домашню вітальню. На дивані розміщувалися ведучі, на кріслах – гості ефіру (Sterling, 2009, p.912).

Ці дві програми створили формат, який перейняли надалі всі інші ранкові шоу: новини чергувалися зі спілкуванням ведучих з експертами у різних галузях.

Шоу «The Morning Exchange» було в ефірі понад 25 років. Програму «Today» дивляться в усьому світі і до сьогодні. Проте лідером у сітці телемовлення американських каналів вона була лише до кінця 1980-х років (Sterling, 2009, p.914). Далі формат перейняв інший американський телеканал ABC, який створив власну програму «Good morning, America» («Доброго ранку, Америко»). Вести ефіри тоді запросили не журналіста, а популярного комедійного актора – Девіда І. Хартмана. Завдяки цьому популярність ранкового шоу значно зросла, адже ведучий, який мав неабиякий акторський досвід, поводив себе в кадрі дуже невимушено і подавав новини легко й дохідливо.

Як зазначає І. Мащенко (2005) у книзі «Хроніка українського радіо і телебачення в контексті світового аудіовізуального процесу»: «Аналогічні ранкові випуски через три десятиліття виникли в Англії, Канаді, Японії, Іспанії, Південній Кореї, СРСР» (с.182). А згодом, у перші роки незалежності – і в Україні. Це була ранкова програма «Сніданок з 1+1», яка вперше вийшла в ефір 31 березня 1997 року і дотепер вважається найпопулярнішою. Зокрема, Максим Кривицький в інтернет-статті «Група 1+1 media підсумувала 2021 рік у розрізі теледивлення» (2022) зазначав, що «"Сніданок з 1+1" у 2021 році традиційно відстояв статус безумовного лідера серед ранкових програм на

телебаченні, зібравши середню частку 14,8 %. 8 вересня програма зібрала рекордну частку за день – 24 %, за аудиторією 18–54 (50 тис. +). "Сніданок. Вихідний" у 2021 році зібрав середню частку 10,7 %».

Формат ранкового шоу є досить складним у реалізації, зазначав у інтернет-статті «Доброго ранку!» (Томак, 2007) відомий телеведучий і колишній працівник «Сніданку» Олег Панюта. Оскільки глядачі затримуються зранку перед телевізором всього на 10–15 хвилин, ведучим і контент-мейкерам програми треба вмістити у цей час якомога більше інформації: добірку новин, гарні жарти та корисні поради. Саме різноманітність контенту «Сніданку з 1+1» виділяє дослідник О. Джолос. Адже, за його словами, там можна дізнатися про життя зірок, новини країни та світу, а також про місця для подорожей, секрети краси та психологію стосунків. Автор також зазначає важливу роль, яку у програмі відіграють ведучі – Руслан Сенічкін і Людмила Барбір, Єгор Гордєєв і Неля Шовкопляс: «Вони інколи надто емоційні, але така жвавість приваблює увагу й не дозволяє нудьгувати аудиторії» (Джолос, 2021).

Щодо загальних, «канонічних» вимог до ведучих, то слушним видається твердження ведучої ранкових ефірів каналу «UA. Закарпаття» Ірини Міллер, наведене в інтернет-статті «Це капці, які ви взуваєте зранку. Або чому люди слухають та дивляться ранкові ефіри» (Беца, 2020). І. Міллер стверджує, що «робота ранкового ведучого складна та потребує неабиякої підготовки». За її словами, треба стежити за своєю артикуляцією, чітко вимовляти всі слова та не «ковтати» кінцівки, і, найважливіше – працювати над правиль-

ною вимовою наголосів і стежити за власним зовнішнім виглядом, поставою. Отже, пересічний глядач не може уявити кількість і розмаїття фахівців, які створюють ранкове шоу. Значна частина персоналу присутня на редакційній «летівці», звідки, власне, і починається створення кожного випуску. Цей термін означає невелику нараду, під час якої співробітники компанії обговорюють виробничі проблеми.

Слід зазначити, що у газетних виданнях чи бізнес-центрах «летівки» відбуваються щопонеділка або щоп'ятниці, на телебаченні, зокрема в «Сніданку з 1+1», вони проходять щодня. На таких зібраннях обговорюють наповнення ефіру, затверджують гостей, експертів, а також теми майбутнього ефіру. Проходить «летівка» в кабінеті продюсера програми чи у ньюзрумі. На ній присутні близько двадцяти осіб, серед яких випускові редактори, журналісти, сценаристи, інформаційні продюсери та ведучі. В інтернет-статті «Чому телеведуча 1+1 любить Полтавщину» (2018) ведуча програми Неля Шовкопляс зазначає, що на «летівки» вона йде одразу після ефіру. Такі наради можуть тривати до 11:30.

Після узгодження наповнення випуску важливу роль у процесі підготовки програми до ефіру відіграє випусковий редактор. Він роздає завдання журналістам, згодом вичитує їхні тексти, а також формує верстку ефіру. Саме редактор знає, з чого буде складатися програма, він же і транслюватиме її глядачеві разом із випусковим режисером. Співпрацює випусковий редактор зі сценаристами, інформаційними продюсерами, гостьовими редакторами та режисерами монтажу.

У ранкових програмах є чимало інших безіменних творців, які, на відмі-

ну від ведучих і репортерів, постійно залишаються поза кадром. Вони так звані темні конячки програми. Про них глядачі не знають, проте вони істотно впливають на ефір. Наприклад, гримери та стилісти відповідають за зовнішній вигляд ведучих. Завдяки їм ведучі в кадрі вишукані, охайні, в міру яскраві та завжди мають гарний вигляд зранку.

У представників цих професій є так звані референти, тобто затверджені приклади образів для ведучих. Приміром, макіяж ведучої Людмили Барбір буде відрізнятися від мейкапу Валентини Хамайко. Адже перша – ведуча «Сніданку» у будні дні і їй легко можна зробити яскравий макіяж: вишнева помада та яскраво підведені стрілки. А от для ведучої «Сніданку. Вихідного» В. Хамайко – це табу. Для неї лише ніжний макіяж із зібраним волоссям. Є певні особливості й в чоловічих образах. Якщо у Руслана Сенічкіна у гардеробі можна знайти ділові костюми, то для Олександра Попова обирають більш домашнє вбрання, як-от футболка чи поло.

Доречно згадати й адміністраторів проекту, адже завдяки їхній роботі студія ранкової програми «Сніданок з 1+1» має затишний вигляд. Щоранку цей спеціаліст заварює чай, купує смаколики для ведучих і гостей. Також купує продукти для страви, яку телеведучі готуватимуть в ефірі. Слід зазначити, що адміністратори мають на телеканалі декілька шаф із реквізитами, кожна з яких пронумерована. Так працівники легше орієнтуються у великій кількості речей. Утім ця складна й розмаїта «кухня» підготовки ранкової програми була відпрацьованою і навіть буденною для мирного часу.

Формат «Сніданку з 1+1» змінився 24 лютого 2022 року – у перший день повномасштабної війни в Україні. Як зазначається в інтернет-статті «Спільний телемарафон – інформаційна ППО в цивілізаційній війні» (Остапа, 2022), цілодобова трансляція об'єднала найбільші українські телеканали: чотири комерційні медіагрупи, суспільне мовлення та державний канал «Рада» (2022). Серед цих телеканалів є й «1+1». Тож у межах державної концепції транслятор «Сніданку з 1+1» змінився: спершу програма виходила лише на YouTube-каналі, пізніше глядачі змогли побачити «Сніданок» на телеканалах «2+2» та «ТЕТ», а з серпня 2022-го лише на «ТЕТ». Також у воєнний час будні «Сніданку» починаються о 7-й ранку, а у вихідні – о 8-й ранку і триває програма до 10-ї години ранку за київським часом.

Істотних змін зазнав і режим роботи персоналу. Частина команди не змогла працювати в офісі, оскільки виїхала зі столиці у більш безпечне місце або перебувала в окупації чи близько до лінії фронту і, у зв'язку з ускладненою логістикою, не мала можливості повернутися до Києва. Серед тих, хто залишився, було кілька випускових редакторів, журналістів, режисерів, інженерів і лічені одиниці допоміжного персоналу. Багатьом із них довелося в перші тижні війни у прямому розумінні «жити на роботі», адже комендантський час, який в окремі періоди оголошувався на 2–3 доби, не давав змоги пересуватися столицею. Для короткого перепочинку на сон відвели спеціальні кабінети або розмістили матраци поблизу робочих місць. Зокрема, змінився робочий графік режисерів монтажу. У мирний час вони монтували до 10 години вечора, про-

те з моменту повномасштабної війни вони працюють з 12 години дня і до ночі. Кілька годин сплять на роботі, знову монтують і, зрештою, йдуть додому. Чимало репортерів і редакторів почали працювати дистанційно.

Відтак трансформації інформаційного потоку в умовах війни, а також обмежена кількість працівників змінили формат «Сніданку». В інтернет-статті «Ми не відриваємось від контексту війни, але даємо глядачу "видихати"» креативний продюсер ранкового шоу Ірина Гулей (2022) зазначає, що команда департаменту ранкового мовлення у воєнний час керується головним фільтром, через який і пропускає власні телевізійні матеріали. Цей фільтр – «Сніданок з 1+1 = твоя точка опори». І. Гулей також наголошує, що «глядачі мають відчувати, що вони не самі, ми спільно крокуємо до Перемоги (кожен на своєму місці), наш контент має вберегти українців від емоційної прірви, в яку сьогодні так легко впасти».

Отже, за час воєнного стану в «Сніданку з 1+1» з'явилося чимало нових рубрик. Серед них – «Щоденники війни». У центрі сюжетів звичайні українці, які пережили окупацію чи досі перебувають там. Це медики та волонтери, медійні персони, які боронять Батьківщину в найгарячіших точках.

Перший «Щоденник» у програмі «Сніданок з 1+1» вийшов 14 березня 2022 року. Серед героїв рубрики була і шеф-редакторка «Твого дня», а нині – випускова редакторка «Сніданку» Людмила Подлевська. Згідно з інтернет-статтею «Я дуже хочу, щоб всі ми були горді за те, хто ми є, де ми і з ким ми є» (Купріянова, 2022) у «Щоденниках війни» вона розказала, як пробула під окупацією у селі Демидів

(Київська область), а також історію, як вона пішки вибиралася з нього. Багато героїв із «Щоденників війни» були з міста Маріуполь, який навесні російські військові почали активно атакувати. Згідно з інтернет-статтею «Врятував понад сотню життів та освідчився коханій під час блокади Маріуполя» у «Щоденниках війни» (2022) журналісти «Сніданку» розповіли історію медбрата, працівника приймального відділення Дмитра Гавро, який працював нарівні з професійними хірургами в маріупольській лікарні. Серед врятованих Д. Гавро багато життів із маріупольського пологового відділення. Не менш важлива рубрика воєнного періоду «Сніданку з 1+1» – «Уроки історії». Перший сюжет вийшов у квітні 2022 року. Експерт телелінійки – історик Олександр Алфьоров. Саме він розбирає у кадрі події, які вплинули на Україну та світ, а також проводить паралелі між історією та сьогоденням. Креативний продюсер І. Гулей зазначає, що рубрикою «Уроки історії» «Сніданок з 1+1» підхопив гостру потребу українців у самоідентифікації. Також в інтернет-статті «Ми не відриваємось від контексту війни, але даємо глядачу "видихати"» креативний продюсер І. Гулей розповіла про одну з найновіших (станом на жовтень 2022) рубрик – серію сюжетів «Чар українських трав». Цей телевізійний продукт І. Гулей (2022) описує так: «він надихає на те, щоб заспокоїтись, розслабитись і відкрити для себе корисний світ цілющих українських рослин – як їх правильно збирати, заварювати, зміцнювати ними здоров'я та подовжувати молодість».

Слід зауважити, що для маленьких глядачів «Сніданку з 1+1» співробітники ранкової програми у війну підго-

тували рубрику «Казки від діда Сені». У ній ведучий шоу Руслан Сенічкін у прямому ефірі на камеру телефона читав дитячі казки з облаштованої студії «1+1» у Луцьку. В інтернет-статті «Проект "Сніданок з 1+1" знову в ефірі. Тепер – з казками» (2022) Р. Сенічкін підкреслив, що читати казки для дітей на телебаченні – честь. Також ведучий додав, що «у дивні часи ми живемо. Вдень читаємо казки, а вночі у нас не казка, а реальність».

Слід також згадати рубрику «Пошук зниклих» авторства Катерини Осадчої – ведучої каналу «1+1». У ній К. Осадча разом із журналістами та режисерами монтажу «Сніданку» зробила сюжети про тих, хто втратив зв'язок із рідними після 24 лютого. Як зазначається в інтернет-статті «Знайти своїх» (2022), «кожен день у "Сніданку з 1+1" глядачі можуть побачити фото зниклих людей, яких розшукують їхні сім'ї, та долучитись до народного пошуку», а також почути щасливі історії, як рідних і близьких вдалося відшукати. З усталених рубрик «Сніданку», враховуючи потреби глядачів, залишилася «Консультація з психоаналітиком».

Варто проаналізувати новий формат «летівок». Наприклад, 10 жовтня 2022 року, коли вся Україна знову потерпала від ракетних ударів, команда «Сніданку» зібралася у мережі Zoom. Одразу було вирішено перевести формат програми у «стрим». Тобто усі п'ять кореспондентів мали включитися з місця влучань у Києві. Телевізійникам треба було підготувати історії про тих, хто, на жаль, загинув через російську агресію того дня. Інформаційні редактори отримали завдання знайти волонтерів чи місцевих з гарячих точок: Харкова, Дніпра, Миколаєва. Ви-

пускові редактори після завершення тривоги мали приїхати на канал, підготувати матеріал і переночувати там, аби наступного дня видати ефір. Кількість сюжетів було зменшено, оскільки режисери монтажу через затяжну тривогу не могли доїхати до телеканалу. До повномасштабної війни журналістів було набагато менше, тому побільшало включень. Це були посадовці, військові експерти, герої, які пережили окупацію чи поки що перебували у гарячих точках.

Зазначимо, що траплялися випадки, коли працівникам «Сніданку» доводилося виконувати не лише власну роботу. Так, якщо суміщення функцій чи опанування нових для журналістів і редакторів, режисерів, інженерів не є чимось екстраординарним, то ситуації, коли водій ставав відеооператором, знімаючи репортера і подію на телефон, стало справжнім порятунком задля виконання редакційного завдання у форс-мажорних обставинах. Бувало також, що журналісти не встигали прибути зі зйомок в офіс до настання комендантської години чи виникали інші позаштатні ситуації. Тоді текст, відео та начитка передавалися до редакції через інтернет, а для уникнення небажаних акустичних ефектів (відлуння, сторонні шуми тощо) журналісти (зокрема, Влада Грубич) застосовували «ноу-хау» – начитували закадровий текст у шафі з одягом.

Змінився у воєнний час і зовнішній вигляд ведучих: одяг і макіяж стали стриманішими, менш яскравими. Як зазначається в інтернет-статті «Чим "Плюси" (2022) наповнюють свою сітку мовлення сьогодні та на який преміальний контент варто очікувати глядачам», включно до вересня в Digital та на ТБ вийшло понад 190 епізодів

«Сніданку», що є справжнім рекордом у нинішніх умовах. Також у вищезгаданій публікації наведені дані, що за BIG DATA UA середня частка переглядів «Сніданку з 1+1» у вересні склала 7,4 %. Виняткова сумлінність, відповідальність і креативність працівників дали змогу «Сніданкові», попри обставини, підтримати телеглядача та досягти хороших результатів.

Висновки

На основі вищезазначеного можна стверджувати, що становлення ранкової програми відбувалося не один рік. Найперше ранкове шоу вийшло в 50-х роках ХХІ ст. і вже понад 70 років цей формат вдосконалюється у різних країнах світу. Легку, інформаційну та пізнавальну програму «Сніданок з 1+1», що вже понад 25 років в Україні виходить на телеканалі «1+1», фахівці з аудіовізуальних мистецтв визнали як найкращу ранкову програму.

Шлях від «летівки» до ефіру «Сніданку» дуже важкий. Він може тривати декілька годин, днів, а то й тижнів. Варто пам'ятати, що над одним телевізійним матеріалом працює не лише журналіст чи ведучий – це робота великої команди. Наприклад, у парі з режисером працює монтажер, а із редактором – журналіст. Допомагають у створенні телевізійного продукту й адміністратори, які займаються реквізитом, координатори, які формують знімальну команду, звукорежисери, гримери та сценаристи.

Отже, якщо працівники ставляться дійсно з душею та натхненням до своєї праці, навіть якщо ця аудіовізуальна робота триває всього 2 хвилини, то глядач отримає задоволення від перегляду чи отримання якісно поданої інформації. А в «Сніданку з 1+1» працює команда професіоналів, яка навіть у воєнний період не покинула своїх глядачів і щодня розповідає про всі новини.

СПИСОК БІБЛІОГРАФІЧНИХ ПОСИЛАНЬ

- Беца, О., 2020. Це капці, які ви взуваєте вранці. *MediaLab*, [online] 30 квітня. Доступно: <<https://medialab.online/news/kaptsi-zranku>> [Дата звернення 29 квітня 2023].
- Врятував понад сотню життів та освідчився коханій під час блокади Маріуполя: історія медбрата Дмитра Гавро у «Щоденниках війни», 2022. *1+1*, [online] 09 вересня. Доступно: <<https://1plus1.ua/snidanok-z-1-1/novyny/vratuvav-ponad-sotnu-zittiv-ta-osvidcivsa-kohanij-pid-cas-blokadi-mariupola-istoria-medbrata-dmitra-gavro-u-sodennikah-vijni>> [Дата звернення 11 травня 2023].
- Гавран, І. та Дубина, М., 2020. Новинний контент у сучасному прямоетерному мовленні. *Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія: Аудіовізуальне мистецтво і виробництво*, [e-journal] 3(2), с.175-181. <https://doi.org/10.31866/2617-2674.3.2.2020.217637>
- Група 1+1 media підсумувала 2021 рік у розрізі теледивлення?, 2022. *1+1*, [online] 26 січня. Доступно: <<https://1plus1.ua/novyny/grupa-11-media-pidsumovala-2021-rik-u-rozrizi-teledivlenna>> [Дата звернення 11 травня 2023].
- Джолос, О.В., 2021. Ранкові програми на українських телеканалах. *ResearchGate*. [online] Доступно: <https://www.researchgate.net/publication/350441786_RANKOVI_PROGRAMI_NA_UKRAINSKIH_TELEKANALAH> [Дата звернення 11 травня 2023].

Джолос, О.В., 2022. Студентки кажуть «так» ранковим телевізійним шоу під час війни. *Детектор медіа*, [online] 15 травня. Доступно: <<https://detector.media/blogs/article/199212/2022-05-15-studentky-kazhut-tak-rankovym-televizijnym-shou-pid-chas-vijnyu/>> [Дата звернення 15 травня 2023].

Котляр, С. та Федоренко, В., 2018. Авторська програма – обличчя вітчизняного телебачення. *Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія: Аудіовізуальне мистецтво і виробництво*, [e-journal] 1, с.5-17. <https://doi.org/10.31866/2617-2674.1.2018.140831>

Купріянова, О., 2022. «Я дуже хочу, щоб всі ми були горді за те, хто ми є, де ми і з ким ми є», – у «Щоденниках війни» історія виходу з окупації шеф-редакторки шоу «Твій день» Людмили Подлевської. *1+1*, [online] 30 березня. Доступно: <<https://1plus1.ua/snidanok-z-1-1/novyny/a-duze-hocu-sob-vsi-mi-buli-gordi-za-te-hto-mi-e-de-mi-i-z-kim-mi-e-u-sodennikah-vijni-istoria-vihodu-z-okupacii-sef-redaktorki-sou-tvij-den-ludmili-podlevskoi>> [Дата звернення 15 травня 2023].

Мащенко, І.Г., 2005. *Хроніка українського радіо і телебачення в контексті світового аудіовізуального процесу*. Київ: Україна.

Ми не відриваємося від контексту війни, але даємо глядачу «видихати», – креативна продюсерка лінійного виробництва «Сніданок з 1+1» Ірина Гулей, 2022. *1+1*, [online] 21 жовтня. Доступно: <<https://1plus1.ua/snidanok-z-1-1/novyny/vveseri-mi-gulali-podolom-a-vze-o-530-prokinulasavid-vibuhiv-kreativna-produserka-snidanku-z-1-1-irina-gulej>> [Дата звернення 15 травня 2023].

Остапа, С., 2022. Спільний телемарафон – інформаційна ППО в цивілізаційній війні. *Детектор медіа*, [online] 15 березня. Доступно: <<https://detector.media/kritika/article/197522/2022-03-15-spilnyy-telemarafon-informatsiyna-ppo-v-tsyvilizatsiyniy-vijni/>> [Дата звернення 15 травня 2023].

Проект «Сніданок з 1+1» знову в ефірі. Тепер – з казками, 2022. *Детектор медіа*, [online] 11 березня. Доступно: <<https://detector.media/medialife/article/197418/2022-03-11-proiekt-snidanku-z-1-1-znovu-v-efiri-teper-z-kazkami/>> [Дата звернення 15 травня 2023].

Проект Катерини Осадчої «Знайти своїх» має власний сайт, 2022. *Детектор медіа*, [online] 20 червня. Доступно: <<https://detector.media/infospace/article/200289/2022-06-20-proiekt-katerynu-osadchoi-znayty-svoikh-maie-vlasnyy-sayt/>> [Дата звернення 15 травня 2023].

Томак, М., 2007. «Доброго ранку!». *День*. [online] Доступно: <<https://m.day.kyiv.ua/uk/article/media/dobrogo-ranku/>> [Дата звернення 10 травня 2023].

Чим «Плюси» наповнюють свою сітку мовлення сьогодні та на який преміальний контент варто очікувати глядачам, 2022. *1+1*, [online] 04 вересня. Доступно: <<https://1plus1.ua/povnyu/cim-plusi-narovnuut-svou-sitku-movlenna-sogodni-ta-na-akij-premialnij-kontent-varto-ocikuvati-gladacam/>> [Дата звернення 15 травня 2023].

Чому телеведуча 1+1 любить Полтавщину, 2018. *Bazarmedia*, [online] 21 березня. Доступно: <<https://bazarmedia.info/2018/03/21/chomu-televeducha-1-1-liubyt-poltavshchynu/>> [Дата звернення 21 травня 2023].

Sterling, C.H., 2009. *Encyclopedia of Journalism*. California: SAGE Publications.

REFERENCES

Betsa, O., 2020. Tse kaptsi, yaki vy vzuvaiete vrantsi [These are the slippers you put on in the morning]. *MediaLab*, [online] 30 April. Available at: <<https://medialab.online/news/kaptsi-zranku/>> [Accessed 29 April 2023].

Chomu televeducha 1+1 liubyt Poltavshchynu [Why the 1+1 TV presenter loves Poltava Oblast], 2018. *Bazarmedia*, [online] 21 March. Available at: <<https://bazarmedia.info/2018/03/21/chomu-televeducha-11-liubyt-poltavshchynu/>> [Accessed 21 May 2023].

Chym "Plusy" napovniuit svoiu sitku movlennia sohodni ta na yakyi premialnyi kontent varto ochikuvaty hliadacham [What "Pluses" are filling their broadcasting network with today and what premium content viewers should expect in 2022], 2022. *1+1*, [online] 04 September. Available at: <<https://1plus1.ua/novyny/cim-plusi-napovnuut-svou-sitku-movlenna-sogodni-ta-na-akij-premialnij-kontent-varto-ocikuvati-gladacam>> [Accessed 15 May 2023].

Dzholos, O.V., 2021. Rankovi prohramy na ukrainskykh telekanalakh [Morning programs on Ukrainian TV channels]. *ResearchGate*. [online] Available at: <https://www.researchgate.net/publication/350441786_RANKOVI_PROGRAMI_NA_UKRAINSKIH_TELEKANALAH> [Accessed 11 May 2023].

Dzholos, O.V., 2022. Studentky kazhut "tak" rankovym televiziinym shou pid chas viiny [College students say yes to morning TV shows during the war]. *Detektor media*, [online] 15 May. Available at: <<https://detector.media/blogs/article/199212/2022-05-15-studentky-kazhut-tak-rankovym-televiziinym-shou-pid-chas-viiny/>> [Accessed 15 May 2023].

Havran, I. and Dubyna, M., 2020. Novynnyi kontent u suchasnomu priamoeternomu movlenni [News content in modern live broadcasting]. *Bulletin of Kyiv National University of Culture and Arts. Series in Audiovisual Arts and Production*, [e-journal] 3 (2), pp.175-181. <https://doi.org/10.31866/2617-2674.3.2.2020.217637>

Hrupa 1+1 media pidsumovala 2021 rik u rozrizi teledivlennia? [1+1 media group summed up 2021 in terms of television viewing?], 2022. *1+1*, [online] 26 January. Available at: <<https://1plus1.ua/novyny/grupa-11-media-pidsumovala-2021-rik-u-rozrizi-teledivlennia>> [Accessed 11 May 2023].

Kotliar, S. and Fedorenko, V., 2018. Avtorska prohrama – oblychchia vitchyznianoho telebachennia [Author's program as a face of domestic television]. *Bulletin of Kyiv National University of Culture and Arts. Series in Audiovisual Arts and Production*, [e-journal] 1, pp.5-17. <https://doi.org/10.31866/2617-2674.1.2018.140831>

Kupriianova, O., 2022. "Ia duzhe khochu, shchob vsi my buly hordi za te, khto my ye, de my i z kym my ye", - u "Shchodennykakh viiny" istoriia vykhodu z okupatsii shef-redaktorky shou "Tvii den" Liudmyly Podlevskoi ["I really want all of us to be proud of who we are, where we are and with whom we are", in "War Diaries" the story of the exit from the occupation of the editor-in-chief of the show "Your Day" Lyudmila Podlevskaia]. *1+1*, [online] 30 March. Available at: <<https://1plus1.ua/snidanok-z-1-1/novyny/a-duze-hocu-sob-vsi-mi-buli-gordi-za-te-hto-mi-e-de-mi-i-z-kim-mi-e-u-sodennikah-vijni-istoria-vihodu-z-okupacii-sef-redaktorki-sou-tvij-den-ludmily-podlevskoi>> [Accessed 15 May 2023].

Mashchenko, I.H., 2005. *Khronika ukrainskoho radio i telebachennia v konteksti svitovoho audiovizualnogo protsesu* [Chronicle of Ukrainian radio and television in the context of the world audiovisual process]. Kyiv: Ukraina.

My ne vidryvaiemos vid kontekstu viiny, ale daiemo hliadachu "vydykhaty", - kreatyvna produuserka liniinoho vyrobnytstva "Snidanku z 1+1" Iryna Hulei [We do not break away from the context of the war, but let the viewer "breathe out", - creative producer of the linear production "Breakfast with 1+1" Iryna Guley], 2022. *1+1*, [online] 21 October. Available at: <<https://1plus1.ua/snidanok-z-1-1/novyny/vveceri-mi-gulali-podolom-a-vze-o-530-prokinulasa-vid-vibuhiv-kreatyvna-produuserka-snidanku-z-11-irina-gulej>> [Accessed 15 May 2023].

Ostapa, S., 2022. Spilnyi telemarafon - informatsiina PPO v tsyvilizatsiinii viini [Joint telethon - information air defense in the war of civilizations]. *Detektor media*, [online] 15 March. Available at: <<https://detector.media/kritika/article/197522/2022-03-15-spilnyy-telemarafon-informatsiyna-ppo-v-tsyvilizatsiyniy-viyni/>> [Accessed 15 May 2023].

Proiekt "Snidanok z 1+1" zнову v efiri. Teper - z kazkamy [The project "Breakfast with 1+1" is on the air again. Now - with fairy tales], 2022. *Detektor media*, [online] 11 March. Available at: <<https://detector.media/medialife/article/197418/2022-03-11-proiekt-snidanok-z-1-1-znovu-v-efiri-teper-z-kazkamy/>> [Accessed 15 May 2023].

Proiekt Kateryny Osadchoi "Znaity svoikh" maie vlasnyi sait [Kateryna Osadchai's project "Find Your Own" has its own website], 2022. *Detektor media*, [online] 20 June. Available at: <<https://detector.media/infospace/article/200289/2022-06-20-proiekt-kateryny-osadchoi-znayty-svoikh-maie-vlasnyy-sayt/>> [Accessed 15 May 2023].

Sterling, C.H., 2009. *Encyclopedia of Journalism*. California: SAGE Publications.

Tomak, M., 2007. "Dobroho ranku!" ["Good morning!"]. *Den*. [online] Available at: <<https://m.day.kyiv.ua/uk/article/media/dobrogo-ranku>> [Accessed 10 May 2023].

Vriatuvav ponad sotniu zhyttiv ta osvidchysia kokhanii pid chas blokady Mariupolia: istoriia medbrata Dmytra Havro u "Shchodennykakh viiny" [Saved more than a hundred lives and confessed to his beloved during the blockade of Mariupol: the story of nurse Dmitry Gavro in "War Diaries"], 2022. *1+1*, [online] 09 September. Available at: <<https://1plus1.ua/snidanok-z-1-1/novyny/vratuvav-ponad-sotnu-zittiv-ta-osvidcvsa-kohanij-pid-cas-blokadi-mariupolia-istoria-medbrata-dmitra-gavro-u-sodennikah-vijni>> [Accessed 11 May 2023].

INTERACTION BETWEEN MAIN AND SUPPORT CREATIVE STAFF WHEN TELEVISION PROGRAMME PREPARING: ON AND OFF CAMERA

Oleksandr Butko^{1a}, Ilona Piholenko^{2a}

¹ Honoured Journalist of Ukraine, Associate Professor at the Department of Television Journalism;

e-mail: butko2016@ukr.net; ORCID: 0000-0002-5054-284X

² Master of Audiovisual Arts and Production;

e-mail: i-nana1998@ukr.net; ORCID: 0000-0002-5432-8525

^a Kyiv National University of Culture and Arts, Kyiv, Ukraine

Abstract

The purpose of the article is to analyze the main aspects of interaction between the main and auxiliary creative staff in the process of preparing a television programme, and also to explore the history of the creation of morning programmes on the basis of the Ukrainian information and entertainment television show *Breakfast with 1+1*; to analyze the professional tasks of specialists; to identify how this format has changed over more than half a century; to clarify the job responsibilities of the team and its impact on the quality of the broadcast; to compare morning news in peacetime and wartime based on the work of colleagues during this period; to study the history of the 1+1 TV channel's morning programme and its changes over 25 years. **Research methodology.** The following methods were used: theoretical – to compare foreign morning projects of the 50s of the 20th century; empirical – to observe the work of the team off-screen, to analyse the work of the morning show staff, and their impact on the air; comparative – to consider the peculiarities of work in pre-war and wartime. **Scientific novelty.** For the first time, the author analyses the aspects of interaction between the main and auxiliary creative staff in the process of preparing a television programme, based on the analysis, reveals the work of the morning broadcasting team in wartime, describes the job responsibilities of employees in emergency circumstances, provides examples of new headings, draws parallels between foreign and domestic morning shows, and summarizes the history of the creation of this format on foreign and Ukrainian television. **Conclusions.** On the basis of the Ukrainian information and entertainment television show *Breakfast with 1+1*, the article has studied in detail the history of the morning programmes' creation; it has analysed the professional tasks of specialists, in particular those who work behind the scenes; it has compared the morning news in peacetime and wartime based on the work of colleagues during this period; it has studied the history of the creation of the morning programme of the 1+1 TV channel, as well as its changes over the past 25 years.

Keywords: morning show; television programme; news; television; wartime; broadcast; format

